

LIÊN KẾT ĐỂ PHÁT TRIỂN DU LỊCH

TS. NGUYỄN VĂN BÌNH

LÀ MỘT NGÀNH TỔNG HỢP, DU LỊCH SẼ KHÔNG TỒN TẠI VÀ PHÁT TRIỂN NẾU THIẾU CÁC NGÀNH GIAO THÔNG VẬN TẢI, THƯƠNG MẠI, NÔNG NGHIỆP... NGƯỢC LẠI, CÁC NGÀNH KHÁC CŨNG DỰA VÀO DU LỊCH ĐỂ PHÁT TRIỂN. NHƯ VẬY, LIÊN KẾT KHÔNG CHỈ LÀ NHU CẦU TỰ THÂN MÀ CÒN LÀ MỐI RÀNG BUỘC BIỆN CHỨNG TỰ NHIÊN CỦA PHÁT TRIỂN VÀ PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG.

Vịnh Hạ Long (Quảng Ninh)

Thực tế những năm qua chúng ta đã làm được nhiều việc để gây dựng mối liên kết. Chính phủ đã thành lập Ban Chỉ đạo nhà nước về Du lịch, chúng ta đã thành lập các hiệp hội du lịch, hiệp hội khách sạn, hiệp hội lữ hành và gần đây là hiệp hội đào tạo. Những hoạt động phối hợp đa ngành đã được triển khai giữa du lịch và văn hóa, giữa du lịch và hàng không, du lịch với thương mại và hải quan... Các hoạt động liên kết giữa các tỉnh cũng đã được thiết lập, tiêu biểu là các tỉnh Phú Thọ, Yên Bái và Lào Cai với sản phẩm "Hành trình trở về cội nguồn", chương trình liên kết giữa các tỉnh miền Trung với các sản phẩm "Con đường di sản miền Trung", hay "Hành trình qua các kinh đô Việt cổ"...

Tuy nhiên, thực tế hiện nay cho thấy sự liên kết để phát triển du lịch vẫn còn lỏng lẻo. Mặc dù đã có rất nhiều cuộc hội thảo được tổ chức ở cả ba miền, mỗi hội thảo thu hút hàng trăm đại biểu tham gia và tại đó cũng đã có nhiều cam kết liên kết được ký kết, nhưng hầu như các cam kết mới chỉ dừng trên giấy tờ. Chúng ta đang quan sát thấy một bức tranh đa sắc màu, nhưng rời rạc, thiếu gam màu chủ đạo. Hoạt động du lịch sôi nổi, náo nhiệt khắp nơi, nhưng hình như vẫn tỉnh nào biết tỉnh đó, mạnh ai nấy làm, chưa thấy tính nhịp nhàng, sự phối hợp ăn ý, hay sự điều chỉnh kịp thời, chuyên nghiệp

Tràng An (Ninh Bình)

Du lịch Việt Nam đang hấp dẫn du khách

từ ví mô đến cơ sở; sự phối hợp giữa các Bộ, ngành cũng còn nhiều hạn chế... Tại sao vậy? Chúng ta đã nói đến nhiều nguyên nhân, nhưng có lẽ có một vài nguyên nhân căn cơ nhất mà chúng ta còn ít đề cập đến, đó là:

Thứ nhất, nguyên nhân sâu xa bắt nguồn từ đặc điểm văn hóa của người Việt, đó là thói quen suy nghĩ và cách làm ăn nhỏ truyền thống. Chính tư tưởng làm ăn nhỏ đã làm chúng ta không thấy được đại cục lâu dài. Điều đó dẫn đến hai lối ứng xử khác nhau: hoặc ai cũng lo nếu không làm thì người khác làm trước hưởng mất lợi ích, hoặc từ từ, chờ đợi để nghe ngóng tình hình. Kết quả là hoặc thúc thủ, ai biết phận người ấy, hoặc tranh cướp, chộp giật. Vì vậy mới có chuyện nâng giá, đim giá vô tội vạ, môi trường tự nhiên, môi trường văn hóa xã hội bị xâm hại, chèo kéo, lừa đảo, cướp giật trong lễ hội, các sản phẩm bị làm giả, làm kém chất lượng..., không cần biết cảm nhận của du khách, chẳng cần quan tâm liệu người khách này có còn muốn quay trở lại nữa hay không, càng không mấy may nghĩ đến hình ảnh quốc gia có bị ảnh hưởng.

Thứ hai là do năng lực của chúng ta còn hạn chế. Đây cũng là một lý do để chúng ta chưa ngồi lại được với nhau. Theo thống kê hiện nay chúng ta có 7,4% lao động có trình độ đại học và sau đại học; 47,3% có trình độ trung cấp và sơ cấp; số lao động quản lý chiếm 1,9% so với 98,1% lao động

hoạt động trong kinh doanh (theo Chiến lược phát triển du lịch Việt Nam đến năm 2020, tầm nhìn 2030). Đó là những con số thống kê đơn thuần, mặc dù cũng thể hiện được ý nghĩa nào đó, nhưng vẫn chưa cho thấy rõ chất lượng bên trong...

Thứ ba phải chăng là do sự điều phối vĩ mô còn thiếu quyết liệt? Ngành Du lịch phát triển chưa tương xứng với tiềm năng. Đáng ngại hơn nữa là chúng ta đang đánh mất dẫn lợi thế so sánh so với các nước trong khu vực. Nguyên nhân mấu chốt là chúng ta chưa có sự đồng lòng, chưa liên kết được với nhau để cùng chung tay thúc đẩy nó phát triển. Sẽ cần có một hệ thống giải pháp thật cụ thể. Trong đó, giải pháp cốt lõi và căn cơ nhất vẫn là sự chỉ đạo quyết liệt của Chính phủ. Chính phủ cần thống nhất nhận thức chung về du lịch, trước tiên là trong các thành viên Ban Chỉ đạo nhà nước về Du lịch từ trung ương đến địa phương; đồng thời, phải có cơ chế rõ ràng về trách nhiệm và lợi ích của các bộ, ngành khi tham gia đóng góp cho phát triển du lịch, nhằm thu hút sự tham gia của tất cả các bên liên quan. Bên cạnh đó, cần có cơ chế giám sát từ trung ương đến địa phương để xử lý nghiêm những vi phạm, những trường hợp đi ngược sự chỉ đạo của Chính phủ...

Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc đã nói: Phát triển du lịch cần có quyết tâm cao và sự vào cuộc mạnh mẽ của cả hệ thống chính trị, sự phối hợp chặt chẽ, đồng bộ và tinh thần dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm của các Bộ, ngành, địa phương; sự năng động, sáng tạo của các doanh nghiệp, nhà đầu tư, cộng đồng và nhân dân. Như vậy, Chính phủ với những cơ chế chỉ đạo mang tính pháp lý sẽ là giải pháp chìa khóa cho sự liên kết trong phát triển du lịch.

Hội nghị toàn quốc vừa qua về phát triển du lịch được ví như Hội nghị Diên Hồng về du lịch, trong đó ghi đậm tiếng nói đồng lòng của các Bộ, ngành và được đúc kết thành lời hiệu triệu của Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc: Các Bộ, ngành, địa phương, doanh nghiệp trong thời gian tới cần tập trung vào các nhiệm vụ then chốt nhằm tạo đột phá cho phát triển du lịch. Tập trung quán triệt, tổ chức thực hiện quyết liệt, hiệu quả hơn nữa để đưa các chủ trương, chính sách phát triển du lịch vào cuộc sống, sớm đưa du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn. Với lời hiệu triệu như vậy, hy vọng rằng câu nói liên kết để phát triển không còn là sáo rỗng. ■